

KLASA: 406-07/24-01/14

URBROJ: 405-07/01-24-2

NATJEČAJNA DOKUMENTACIJA

**za Postupak razmjene naftnih derivata odnosno prodaje
Eurosupera i kupnje Eurodizela BS**

br. SZ 01/24

Zagreb, travanj 2024.

DIO I

POZIV ZA DOSTAVOM PONUDA

AGENCIJA ZA UGLJIKOVODIKE

objavljuje Poziv za dostavu ponuda za

Postupak razmjene naftnih derivata odnosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizela

br. SZ 01/24

(u daljnjem tekstu: "Poziv")

1. Naručitelj, Agencija za ugljikovodike, Miramarska cesta 24, 10 000 Zagreb (u daljnjem tekstu: AZU) provodi Postupak razmjene naftnih derivata odnosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizela BS te poziva ponuditelje da podnesu svoje ponude u skladu s uvjetima navedenim u ovoj natječajnoj dokumentaciji. Natječajna dokumentacija objavljena je na mrežnoj stranici <http://www.azu.hr/hr-hr/>, dana 03. travnja 2024. godine.

2. Predmet poziva br. SZ 01/24 je razmjena u kojoj AZU prodaje Eurosuper BS u količini 13.000 MT (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja) i kupuje Eurodizel BS u količini 14.500 MT (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja). Eurosuper se preuzima na paritetu u više partija autocisternama na paritetu FCA Terminal JANAF - Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska). Eurodizel BS mora biti isporučen na paritetu DAT Terminal JANAF - Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska) u jednoj ili više partija najkasnije do 30. srpnja 2024. godine.

3. Svaka ponuda mora biti dostavljena preporučenom poštom ili osobno dostavljena na urudžbeni zapisnik Agencije za ugljikovodike, u zatvorenoj omotnici na kojoj na prednjoj strani omotnice treba pisati: **"Poziv za podnošenje ponuda br. SZ 01/24 – Ne otvarati"** na sljedeću adresu:

AGENCIJA ZA UGLJIKOVODIKE

Miramarska cesta 24

10 000 Zagreb, Hrvatska

4. Sve ponude moraju biti predane na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu u jednom originalnom primjerku i jednoj preslici.

5. Rok za dostavu ponuda je **11. travnja 2024. godine do 12.00 sati (prema lokalnom vremenu)**. Svaka ponuda smatrat će se pravovremeno podnesenom ukoliko je predana na adresu navedenu pod točkom 3. Rok valjanosti ponude je 15 dana od dana roka za dostavu ponude.

6. Otvaranje ponuda održat će se **11. travnja 2024. godine u 12.00 sati (prema lokalnom vremenu)** na adresi pod točkom 3. Postupku otvaranja ponuda moći će prisustvovati predstavnici ponuditelja koji za to budu ovlašteni posebnom punomoći odnosno odgovarajućim izvodom iz sudskog/trgovačkog registra. Ovlašteni predstavnici ponuditelja moraju svoje pisano ovlaštenje predati članovima povjerenstva za otvaranje, pregled i ocjenu ponuda (dalje u tekstu: Povjerenstvo) neposredno prije otvaranja ponuda. Ovlaštenje mora biti potpisano od strane ovlaštene osobe ponuditelja i ovjereno pečatom.

Prisutni ovlašteni predstavnici ponuditelja zajedno s ovlaštenjem dužni su Povjerenstvu dati na uvid valjani identifikacijski dokument (putovnica ili osobna iskaznica). Svi dokumenti moraju biti predani Povjerenstvu prije otvaranja prve ponude, pri čemu AZU ima pravo zadržati sva pisana ovlaštenja i priložiti ih ponudi.

7. AZU će odabrati ponudu ponuditelja koja u potpunosti zadovoljava propisane uvjete navedene u ovoj natječajnoj dokumentaciji te koja će sukladno kriteriju odabira ponuda navedenog pod točkom 14. u dijelu II. ove natječajne dokumentacije „Upute ponuditeljima“ biti najpovoljnija.

8. Odluku o odabiru najpovoljnije ponude ili odluku o poništenju donijet će Uprava AZU temeljem prijedloga Povjerenstva. Odluka o odabiru donosi se pod uvjetom naknadnog ishoda suglasnosti Upravnog vijeća AZU na sklapanje ugovora s odabranim ponuditeljem. Do odluke Upravnog vijeća AZU o davanju suglasnosti za sklapanje ugovora s odabranim ponuditeljem za AZU ne mogu nastati nikakve novčane ili nenovčane obveze prema odabranom ponuditelju ili bilo kojem drugom ponuditelju. Bez obzira na Odluku o odabiru i davanje suglasnosti Upravnog vijeća AZU na sklapanje ugovora, svi su ponuditelji vezani svojim ponudama sve do isteka roka valjanosti ponuda kako je određen u ovoj natječajnoj dokumentaciji AZU će Odluku o odabiru odnosno poništenju dostaviti svakom ponuditelju.

9. Sve dodatne informacije vezane uz natječajnu dokumentaciju mogu se dobiti svakog radnog dana od 9.00 do 16.00 sati (prema lokalnom vremenu), do **10. travnja 2024. godine**.

10. Ponude koje ne zadovoljavaju sve uvjete predviđene ovom natječajnom dokumentacijom neće se smatrati valjanima te neće biti uzete u obzir. AZU zadržava pravo zahtijevati od ponuditelja da dopune, razjasne, upotpune ili dostave nužne informacije ili dokumentaciju u primjerenom roku ne kraćem od 2 dana, ako su informacije ili dokumentacija koje je trebao dostaviti gospodarski subjekt nepotpuni ili pogrešni ili se takvima čine ili ako nedostaju određeni dokumenti, a koji nisu u vezi s kriterijem za odabir ponude.

11. AZU zadržava pravo prihvatiti ili odbiti bilo koju ponudu, uvažavajući uvjete ovog Postupka. AZU pridržava pravo proglasiti ovu natječajnu dokumentaciju nevažećom te u bilo koje doba prije odlučivanja o dodjeli ugovora odbiti sve ponude, pri čemu ne zadržava nikakvu odgovornost te ujedno nije dužna nadoknaditi nikakve troškove koje su odbijeni ponuditelji imali. AZU zadržava pravo izmijeniti i/ili dopuniti ovu natječajnu dokumentaciju te izmjenu ili dopunu objaviti na mrežnim stranicama AZU najkasnije 2 (dva) kalendarska dana prije dana isteka roka za dostavu ponuda. **AZU zadržava pravo opozvati ovaj Postupak te o takvoj odluci obavijestiti sve ponuditelje do 11. travnja 2024. godine do 16.00 sati (prema lokalnom vremenu)**. Propust AZU da, iz bilo kojeg razloga, do 25. travnja 2024. godine do 16.00 sati (prema lokalnom vremenu) ne donese odluku o prihvaćenju ponudi, smatrat će se opozivom ove prodaje.

Za sve dodatne informacije ili pitanja, molimo kontaktirati:

G. Ninoslav Mandić (mob: +385 99 2696 800, ninoslav.mandic@azu.hr)

G. Roko Pekić (roko.pekic@azu.hr)

Tel: +385 (0)1 6431923

DIO II

UPUTE PONUDITELJIMA

Mole se svi potencijalni ponuditelji da se striktno pridržavaju uvjeta Postupka prilikom davanja svoje ponude.

Svoje ponude ponuditelji trebaju poslati na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, u skladu s niže navedenim uvjetima.

1. Postupak razmjene

„Razmjenom” se smatra ovaj Postupak br. SZ 01/24 te sve radnje vezane uz i u cilju poziva i prikupljanja neograničenog broja ponuda u skladu s uvjetima ove natječajne dokumentacije te konačni odabir ugovaratelja u Postupku razmjene naftnih derivata, odnosno prodaje Eurosupera u količini 13.000 MT (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja) i kupnje Eurodizela BS u količini od 14.500 MT (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja).

Natječajna dokumentacija

„Natječajnom dokumentacijom” smatra se cjelokupna dokumentacija koja uključuje Poziv (DIO I.), Upute ponuditeljima (DIO II.) i predloške dokumenata koji uključuju Obrazac ponude (DIO III.), Izjavu o prihvaćanju uvjeta iz Natječajne dokumentacije (DIO IV.), Minimalne odredbe ugovora (DIO V.) i Obrazac Pisma namjere poslovne banke (DIO VI.).

2. Opis predmeta u Postupku razmjene i paritet

Prodaja:

Eurosuper 10 ppm (Prem Unl 10 ppm) HRN EN 228 posljednje izdanje

Paritet: FCA terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska)

Kupnja:

Eurodizel BS 10 ppm (ULSD – Ultra low Sulphur Diesel fuel 10 ppm) HRN EN 590 posljednje izdanje

Paritet: DAT terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska)

3. Kvaliteta

Eurosuper je u skladu s normom HRN EN 228 posljednje izdanje, *ljetna kvaliteta*.

Eurodizel BS mora biti u skladu s HRN EN 590 posljednje izdanje, *zimsko kvaliteta*. Pored HRN EN 590 posljednje izdanje specifikacije, gorivo mora vizualnim pregledom biti bez izdvojene vode i sedimenata i u skladu s Uredbom o kvaliteti tekućih naftnih (Narodne novine, broj 131/21) s graničnom vrijednosti točke filtrabilnosti od najviše -15 °C.

4. Količina

Eurosuper:

13.000 MT (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja). Isporučeno u više partija.

Eurodizel:

14.500 MT (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja). Isporučeno u jednoj ili više partija.

5. Cijena

Cijena i određivanje vrijednosti Eurosupera bit će obračunata na paritetu FCA terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska), temeljeno na prosjeku svih uzastopnih srednjih (najviša/najniža) kotacija objavljenih u *Platts European Marketscan – European products* u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „*Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)*” za Prem Unl 10ppm minus/plus nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni (kotirano prema Ponuditelju).

Cijena i određivanje vrijednosti Eurodizela BS bit će obračunata na paritetu DAT terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska), temeljeno na prosjeku svih uzastopnih srednjih (najviša/najniža) kotacija objavljenih u *Platts European Marketscan – European products* u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „*Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)*” za 10ppm ULSD minus/plus nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni (kotirano prema Ponuditelju).

Iznos nepromjenjive razlike u obrascu ponude treba biti izražen jedinično bez PDV-a zaokružen na drugoj decimali USD/MT (slovima: _____ američkih dolarapotoni). U slučaju postojanja nesuglasja između navedenoga, mjerodavnima će se smatrati iznos izražen riječima. Tako izraženi iznos u obrascu ponude fiksna je i nepromjenjiva za cijelo vrijeme trajanja ugovora.

6. Vrijeme isporuke

Otprema može započeti najranije od dana nakon dostave jamstva za uredno ispunjenje obveza. Isporučka treba biti dovršena do 25. lipnja 2024. godine. Otprema se može vršiti autocisternama (kapacitet 1.800 lit/min).

Doprema mora biti dovršena do 30. srpnja 2024. te je moguća brodom koji zadovoljava kapacitet i tehnološke uvjete Luke Omišalj, odnosno mora imati sljedeće:

- Pumpe koje mu omogućuju iskrcaj tereta za 24 h;
- Udaljenost od sredine cijevi manifolda do drenažne tave od najmanje 70 cm;
- „*Parallel body vessel*“ – od minimalno 80 m da bi se mogao osloniti na dva odbojnika veza;
- Prednost prihvata za iskrcaj/ukrcaj imaju tankeri za sirovu naftu bez obzira na dolazak na sidrište, odnosno predaju pisma spremnosti.

7. Paritet isporuke

Prodaja:

FCA terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska) (INCOTERMS 2010).

Kupnja:

DAT terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska) (INCOTERMS 2010).

8. Način plaćanja

Otvoreni račun.

9. Rok plaćanja

25 kalendarskih dana od dana isporuke.

Za količine isporučene u mjesecu travnju računi će se ispostavljati za svaku isporuku pojedinačno nakon završetka obračunskog perioda cijena na *Platts European Marketscan – European products* u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „*Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)*”, odnosno od 02. svibnja 2024. godine s rokom plaćanja od 25 kalendarskih dana od dana isporuke.

Za količine isporučene u mjesecu svibnju i lipnju računi će se ispostavljati u roku od 5 radnih dana od svake pojedine isporuke s rokom plaćanja od 25 kalendarskih dana od dana isporuke.

10. Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora

Ponuditelji moraju u ponudi priložiti pismo namjere u obliku obrasca navedenog u Dijelu VI ove Natječajne dokumentacije, a koje je izdala poslovna banka te kojom poslovna banka daje neopozivu izjavu da se obvezuje izdati bankovnu garanciju za uredno ispunjenje ugovora ukoliko ponuditelj bude odabran kao najpovoljniji.

Odabrani ponuditelj s kojim će biti sklopljen Ugovor o razmjeni naftnih derivata obavezan je u roku od 5 (pet) dana od dana potpisa istog, predati AZU jamstvo za uredno ispunjenje ugovora, za slučaj povrede ugovornih obveza, u obliku neopozive i bezuvjetne, bankovne garancije na »prvi poziv« i »bez prigovora« u visini od 11.200.000 EUR ili bjanko-zadužnice i zadužnice u visini od 11.200.000 EUR. Rok valjanosti jamstva mora biti do 03. rujna 2024. godine. AZU će odobriti podnošenje bjanko-zadužnice i zadužnice kao jamstva za uredno ispunjenje ugovora odabranom ponuditelju koji je tijekom svoga poslovanja u prethodnom 12-mjesečnom razdoblju kumulativno zadovoljio sljedeće uvjete:

1. uz ponudu dostavio pismo namjere u obliku obrasca navedenog u Dijelu VI ove Natječajne dokumentacije, a koje je izdala poslovna banka,
2. pravodobno i u cijelosti namirivao obveze prema AZU,
3. nema nenamirenih dospjelih poreznih obveza,
4. ostvario pozitivne pokazatelje boniteta/solventnosti, što se dokumentira podacima iz obrazaca BON-1 i BON-2/SOL-2 ne starijim od mjesec dana, ovjerenim od strane nadležne financijske institucije.

11. Rok valjanosti ponude

Rok valjanosti ponude je 15 dana od dana roka za dostavu ponude.

Ponuda obvezuje ponuditelja do isteka roka valjanosti ponude, a na zahtjev AZU ponuditelj može produžiti rok valjanosti svoje ponude.

U slučaju prihvata ponude od strane AZU prije isteka roka valjanosti ponude smatrat će se da je nastala obveza odabranog ponuditelja za zaključenjem Ugovora o razmjeni naftnih derivata u skladu s prihvaćenom ponudom i minimalnim odredbama ugovora iz Dijela V ove Natječajne dokumentacije.

12. Sadržaj ponude

Svi ponuditelji dužni su predati u cijelosti ispunjene i potpisane sljedeće dokumente:

1. Ispunjen Obrazac ponude (DIO III ove Natječajne dokumentacije);
2. Izjavu ponuditelja o prihvaćanju uvjeta iz Natječajne dokumentacije (DIO IV ove Natječajne dokumentacije);
3. Izvadak iz sudskog, obrtnog, strukovnog ili drugog odgovarajućeg registra koji se vodi u državi članici njegova poslovnog nastana ne stariji od 6 (šest) mjeseci od dana objave ove Natječajne dokumentacije na internetskim stranicama AZU kojom se potvrđuje sljedeće: da je ponuditelj valjano osnovan i da postoji, adresa sjedišta ponuditelja, imena osoba ovlaštenih zastupati ponuditelja (članovi uprave, izvršni direktori, prokuristi), kao i jesu li navedene osobe ovlaštene zastupati ponuditelja pojedinačno ili skupno, uključujući i ograničenja njihovih ovlasti) (preslika);
4. Potvrda porezne uprave ili drugog nadležnog tijela u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta ne starija od 30 (trideset) dana od dana objave ove Natječajne dokumentacije na internetskim stranicama AZU, kojom se dokazuje da ponuditelj nema nepodmirenih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj ili Republici Hrvatskoj i državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta, ako gospodarski subjekt nema poslovni nastan u Republici Hrvatskoj (preslika);
5. Ovlaštenje zastupnika ponuditelja kao i njihova sposobnost za potpisivanje Ugovora, ukoliko su te osobe različite od osoba koje su ovlaštene zastupati ponuditelja na način kako je to navedeno u dokumentu pod točkom 3. ove točke 11. Ponuditelj treba dostaviti sve relevantne dokumente (listu ovlaštenih potpisnika/punomoć) kojom se jasno dokazuje ovlaštenje određene osobe (ili osoba) koje podnose ponudu i zaključuju Ugovor o razmjeni naftnih derivata. Lista ovlaštenih potpisnika/punomoć mora dokazivati jasnu povezanost s osobom (osobama) navedenima u dokumentima pod točkom 3. ove točke 11. i ovlaštenje tih osoba;
6. Izjavu da nad gospodarskim subjektom nije otvoren stečajni Postupak, da nije nesposoban za plaćanje ili prezadužen, ili u Postupku likvidacije, da njegovom imovinom ne upravlja stečajni upravitelj ili sud, da nije u nagodbi s vjerovnicima, da nije obustavio poslovne aktivnosti ili nije u bilo kakvoj istovrsnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog Postupka prema nacionalnim zakonima i propisima;
7. Pismo namjere poslovne banke (DIO VI ove Natječajne dokumentacije).

13. Podnošenje ponuda

Ponude moraju biti dostavljene preporučenom poštom ili predane osobno na urudžbeni zapisnik AZU, u zatvorenoj omotnici na kojoj na prednjoj strani omotnice treba pisati: **“Poziv za dostavu ponuda br. SZ 01/24 – Ne otvarati”**, na sljedeću adresu:

AGENCIJA ZA UGLJIKOVODIKE
Miramarska cesta 24
10 000 Zagreb, Hrvatska

Sve ponude moraju biti predane u jednom originalnom primjerku i jednoj preslici.

14. Kriterij odabira ponude

Kriterij za odabir najpovoljnije ponude, pod pretpostavkom da ista bude valjana prema uvjetima propisanim ovim Pozivom, bit će najniži iznos koji se dobije oduzimanjem umnoška tražene količine (14.500MT) i nepromjenjive ponuđene razlike u USD po metričkoj toni za Eurodizel i umnoška ponuđene količine (13.000 MT) i nepromjenjive ponuđene razlika u USD po metričkoj toni za Eurosuper.

Najniži iznos = 14.500 MT x nepromjenjive ponuđene razlike u USD po metričkoj toni za Eurodizel – 13.000 MT x nepromjenjive ponuđene razlika u USD po metričkoj toni za Eurosuper.

15. Rok za donošenje odluke o odabiru ili poništenju

Odluku o odabiru najpovoljnije ponude ili odluku o poništenju donijet će Uprava AZU temeljem prijedloga Povjerenstva najkasnije do 25. travnja 2024. AZU će Odluku o odabiru, odnosno poništenju, dostaviti svakom ponuditelju.

16. Ugovor

Odabrani ponuditelj i AZU izraditi će prijedlog Ugovora o razmjeni naftnih derivata u roku od 5 (pet) dana od dana donošenja Odluke o odabiru ponude, te će isti sadržavati minimalne odredbe ugovora koje su dio ove natječajne dokumentacije (DIO V).

Ugovor će se sklopiti s jednim ponuditeljem ili zajednicom ponuditelja. Za preuzimanje obveza AZU mora imati suglasnost upravnog vijeća kao drugog tijela. Iz tog razloga, bez obzira na dan formalnog sklapanja ugovora za AZU ne mogu nastati nikakve obveze prema odabranom ponuditelju ili zajednici ponuditelja sve dok Upravno vijeće kao drugo tijelo ne da svoju suglasnost na takav ugovor.

17. Korisnik

Korisnik je Agencija za ugljikovodike (AZU).

DIO III

OBRAZAC PONUDE

ISPUNJAVA PONUDITELJ*

TVRKA I SJEDIŠTE NARUČITELJA:

AGENCIJA ZA UGLJIKOVODIKE

Miramarska cesta 24

10 000 ZAGREB, Hrvatska

POSTUPAK PRODAJE (PRODAJA):

Br. SZ 01/24

TVRTKA I SJEDIŠTE PONUDITELJA:

Ispunjava ponuditelj

IMENA I PREZIMENA OVLAŠTENIH OSOBA (POTPISNICI UGOVORA):

Ispunjava ponuditelj

DATUM PONUDE:

Ispunjava ponuditelj

NAČIN PLAĆANJA:

25 kalendarskih dana od dana isporuke robe

ROK VALJANOSTI PONUDE:

15 dana od dana roka za dostavu ponude

U slučaju da ova Ponuda bude prihvaćena kao najpovoljnija ponuda, Ponuditelj se obvezuje s AZU zaključiti Ugovor o razmjeni naftnih derivata u skladu s uvjetima Natječajne dokumentacije.

PISMO NAMJERE BANKE:

Ispunjava ponuditelj

KONTAKT OSOBA – IME I PREZIME:

Ispunjava ponuditelj

BROJ TELEFONA

Ispunjava ponuditelj

BROJ TELEFAKSA

Ispunjava ponuditelj

E-MAIL ADRESA

Ispunjava ponuditelj

*NAPOMENA: AZU POSEBNO UPOZORAVA PONUDITELJA DA BILO KOJA DRUGA FORMA PONUDE NEĆE BITI UZETA U RAZMATRANJE TE DA JE PONUDITELJ DUŽAN NAVESTI IZNOS PREMIJE ILI DISKONTA (ISKAZANE NA DVIJE DECIMALE)

Ispunjava ponuditelj

PONUĐA BR.:

Proizvod	Cijena za prodaju USD/MT/ bez PDV-a	Premija USD/MT * bez PDV-a	Diskont USD/MT * Bez PDV-a	Ponuđena količina u MT
Eurosuper	prosjeak svih uzastopnih srednjih (najviša/najniža) kotacija objavljenih u <i>Platts European Marketscan – European products</i> u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „ <i>Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)</i> ” za Prem Unl 10ppm	Plus: Slovima: _____	Minus: Slovima: _____	13.000

Proizvod	Cijena za kupnju USD/MT/ bez PDV-a	Premija USD/MT * bez PDV-a	Diskont USD/MT * Bez PDV-a	Tražena količina u MT
Eurodizel BS	prosjeak svih uzastopnih srednjih (najviša/najniža) kotacija objavljenih u <i>Platts European Marketscan – European products</i> u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „ <i>Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)</i> ” za 10ppm ULSD	Plus: Slovima: _____	Minus: Slovima: _____	14.500

*Uvećanje (premija) ili umanjeње (diskont) predstavljaju nepromjenjivu razliku sukladno točki 5. DIO II. ove Natječajne dokumentacije. Ponuditelj, ovisno o tome što nudi, upisuje uvećanje ili umanjeње u obrazac izražen jedinično bez PDV-a zaokružen na drugoj decimali USD/MT

DATUM:

POTPIS:

PEČAT PONUDITELJA:

	Agencija za ugljikovodike	Evidencijski
	Miramarska cesta 24, 10000 Zagreb Dokumentacija o Postupku razmjene	broj: SZ 01/24

DIO IV

IZJAVA PONUDITELJA O PRIHVAĆANJU UVJETA IZ NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE

IZJAVA

Mi, _____ [naziv i adresa], ovime potvrđujemo AGENCIJI ZA UGLJIKOVODIKE, da je naša ponuda sastavljena u skladu s uvjetima navedenim u Natječajnoj dokumentaciji br. SZ 01/24, te da u potpunosti prihvaćamo i preuzimamo na sebe sve obveze koje proizlaze iz Natječajne dokumentacije, prema njihovoj formi i sadržaju.

Također, izjavljujemo da su originalni primjerak naše ponude i njegova preslika identični. U slučaju njihova razlikovanja, mjerodavnim će se smatrati originalni dokument.

Datum:

Potpis:

Osoba ovlaštena za potpisivanje:

Pečat (ako se primjenjuje):

DIO V

MINIMALNE ODREDBE UGOVORA O RAZMJENI NAFTNIH DERIVATA br. SZ 01/24

AGENCIJA ZA UGLJIKOVODIKE, Zagreb, Miramarska cesta 24, OIB: 72156517632, koju zastupa Marijan Krpan, predsjednik Uprave (u daljnjem tekstu: Agencija)

i

....., OIB....., koju zastupa/ju g./gđa .....
(titula) (u daljnjem tekstu: Ponuditelj)
sklapaju u Zagrebu, dana ..... 2024. godine sljedeći

UGOVOR O RAZMJENI NAFTNIH DERIVATA br. SZ 01/24

1. PREDMET UGOVORA

- 1.1. Agencija prodaje, a Ponuditelj kupuje 13.000 MT Eurosupera (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja) u daljnjem tekstu: "Eurosuper", koji će biti isporučen u više partija na paritetu FCA, Terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska) na način kako je to odredila Agencija, a na temelju uvjeta iz Natječajne dokumentacije u Postupku razmjene, odnosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizel br. SZ 01/24 određenih od strane Agencije.
- 1.2. Ponuditelj se obvezuje preuzimanje Eurosupera završiti do 25. lipnja 2024. godine, vodeći računa o tome da skladištar može otpremiti autocisterne maksimalnim kapacitetom od 1.800 lit/min.
- 1.3. Ponuditelj prodaje, a Agencija kupuje 14.500 MT Eurodizela BS (+/- 2 % prema diskreciji Prodavatelja) u daljnjem tekstu: "Eurodizel", koji će biti isporučen u jednoj ili više partija na paritetu DAT, Terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska) na način kako je to odredila Agencija, a na temelju uvjeta iz Natječajne dokumentacije u Postupku razmjene, odnosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizel br. SZ 01/24 određenih od strane Agencije.
- 1.4. Ponuditelj se obvezuje da će dopremiti Eurodizel u razdoblju 1. do 30. srpnja 2024. godine. Ponuditelj isporučuje Eurodizel brodom te on mora biti u skladu s pravilima i propisima koji se primjenjuju na luci Omišalj („Lučka uprava Omišalj”). Uz Eurodizel je potrebno dostaviti i odgovarajuću standardnu dokumentaciju.
- 1.5. Eurodizel koji je predmet članka 1. stavka 1.3 ovog ugovora mora biti podrijetlom iz EU s time da Ponuditelj mora isporuku Eurodizela popratiti odgovarajućim e-AD obrascem i Izjavom dobavljača koju daje Proizvođač. Ako Ponuditelj ne ispunjava ove zahtjeve, Agencija ima pravo naplatiti Ponuditelju sve carine i poreze, posebno, ali ne isključivo, PDV, ili raskinuti ovaj Ugovor o trošku Ponuditelja.

2. CIJENA I UVJETI PLAĆANJA

- 2.1. Cijena i vrijednost Eurosupera i Eurodizela bit će određena na temelju kotacija objavljenih u „Platts European Marketscan“ u US dolarima po metričkoj toni.
- 2.2. Osnovna cijena i vrijednost Eurosupera bit će obračunata na paritetu FCA terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska), temeljeno na prosjeku svih uzastopnih srednjih (najviša/najniža) kotacija objavljenih u *Platts European Marketscan – European products* u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „*Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)*” za Prem Unl 10ppm minus/plus nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni.

Osnovna cijena predstavlja prosjek srednjih kotacija minus/plus nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni koji se preračunava u EUR prema službenom tečaju Hrvatske narodne banke za svaki dan za koji je objavljena srednja kotacija.

Gore navedena cijena bazirat će se na referentnoj gustoći od 755 kg/m^3 pri $15 \text{ }^\circ\text{C}$ te će biti usklađena na volumetrijskoj osnovi prema stvarnoj gustoći na ukrajnim instalacijama pri $15 \text{ }^\circ\text{C}$, oboje u zraku („i.a.”), a prema sljedećoj formuli:

Obračunata cijena = osnovna cijena x (referentna gustoća/gustoća na ukrajnim instalacijama)

- 2.3. Osnovna cijena i vrijednost Eurodizela BS bit će obračunata na paritetu DAT terminal JANAF – Omišalj, Otok Krk (Republika Hrvatska), temeljeno na prosjeku svih uzastopnih srednjih (najviša/najniža) kotacija objavljenih u *Platts European Marketscan – European products* u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „*Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)*” za 10ppm ULSD minus/plus nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni.

Osnovna cijena predstavlja prosjek srednjih kotacija minus/plus nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni koji se preračunava u EUR prema službenom tečaju Hrvatske narodne banke za svaki dan za koji je objavljena srednja kotacija.

Gore navedena cijena bazirat će se na referentnoj gustoći od 845 kg/m^3 pri $15 \text{ }^\circ\text{C}$ te će biti usklađena na volumetrijskoj osnovi prema stvarnoj gustoći na ukrajnim instalacijama pri $15 \text{ }^\circ\text{C}$, oboje u zraku („i.a.”), a prema sljedećoj formuli:

Obračunata cijena = osnovna cijena x (referentna gustoća/gustoća na ukrajnim instalacijama)

- 2.4. Izračunata jedinična cijena (tone) zaokružiti će se na dva decimalna mjesta, pri čemu će druga decimala biti zaokružena na prvu veću znamenku, ukoliko je treća decimala jednaka ili veća od broja 5 (pet). Prilikom izračuna cijene izračunat će se i primijeniti prosjek srednjih dnevnih tečaja Hrvatske narodne banke EUR/USD uzevši isti period.

Konačno izračunata jedinična cijena (litre) zaokružiti će se na tri decimalna mjesta, pri čemu će treća decimala biti zaokružena na prvu veću znamenku, ukoliko je četvrta decimala jednaka ili veća od broja 5 (pet).

Na tako dobiven iznos Agencija će zaračunati Ponuditelju sve poreze i davanja prema pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

- 2.5. Za količine isporučene u mjesecu travnju računi će se ispostavljati pojedinačno za svaku isporuku nakon završetka obračunskog perioda cijena na *Platts European Marketscan – European products* u mjesecu travnju (01.04. – 30.04.), pod naslovom „*Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera)*”, odnosno od 02. svibnja 2024. godine s rokom plaćanja od 25 kalendarskih dana od dana isporuke.

Za količine isporučene u mjesecu svibnju i lipnju računi će se ispostavljati u roku od 5 radnih dana od isporuke s rokom plaćanja od 25 kalendarskih dana od dana isporuke.

- 2.6. Plaćanje će biti izvršeno na temelju računa i standardne dokumentacije izdane od strane Prodavatelja, u roku od 25 kalendarskih dana od dana isporuke.

Plaćanje će biti izvršeno prema originalnom računu u kojem su navedeni svi kriteriji izračuna cijene kako je određeno u člancima 2.1 - 2.6 ovog Ugovora kojeg je potpisala Agencija te po prezentiranju sljedećih dokumenata:

- Preslika teretnice koja na sebi ima pečat kojim se potvrđuje primitak ili primjerak istoga primljen elektroničkom poštom;
- Preslika liste autocisterne u kojoj se navodi broj cisterne i teretnica za svaki od navedenih brojeva, stvarne količine kako je utvrdio nezavisni inspektor za svaku autocisternu, uključujući ukupnu stvarnu količinu partije koja je predmetom računa ili primjerak primljen elektroničkom poštom;
- Preslika potvrde o kvaliteti koju je izdao nezavisni inspektor/nadzornik pri ukrcajnoj instalaciji koja potvrđuje da je testirana kvaliteta u skladu sa zahtjevima Ugovora ili primjerak primljen elektroničkom poštom;

Ponuditelj je dužan platiti Račun u roku od 25 (dvadesetpet) kalendarskih dana od dana isporuke.

Ukoliko datum dospijeca plaćanja pada na neradni dan plaćanje će se izvršiti prvi sljedeći radni dan.

- 2.3 Ponuditelj će u roku od 5 (pet) radnih dana nakon potpisivanja ovog Ugovora dostaviti Agenciji Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora u iznosu od 11.200.000,00 EUR. Jamstvo treba biti izdano u skladu s Natječajnom dokumentacijom u Postupku razmjene, donosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizelom SZ br. 01/24. Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora Agencija će podnijeti na naplatu ukoliko Ponuditelj u ugovorenom roku ne plati preuzetu robu.

3. ODREĐIVANJE KOLIČINE I KVALITETE PROIZVODA

- 3.1 Isporučenom količinom smatrat će se ona količina koja je utvrđena kontrolnim mjerenjem koje je provelo neovisno inspekcijsko tijelo A vrste, akreditirano prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17020 na mjestu isporuke. Količina isporučenog Eurosupera bit će određena prema mjerama mjerila protoka na autopunilištu. Količina isporučenog Eurodizela bit će određena prema mjerama spremnika A-1603 i A-1604, koji su baždareni prema važećim propisima Republike Hrvatske. Tako određene količine isporučene Robe bit će konačne i obvezujuće za obje Ugovorne strane.
- 3.2 Za svaku djelomičnu isporuku provest će se kontrola količine i kontrola kvalitete na mjestu utovara te izdati Potvrda o količini i Potvrda o kvaliteti u kojima su određeni svi parametri količine i kvalitete navedeni u Ugovoru. Potvrdu o količini i Potvrdu o kvaliteti mora izdati neovisno inspekcijsko tijelo A vrste, akreditirano prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17020.
- 3.3 Eurosuper mora biti u skladu s normom HRN EN 228 posljednje izdanje, ljetna kvaliteta. Eurodizel BS mora biti u skladu s HRN EN 590 posljednje izdanje, zimska kvaliteta. Pored HRN EN 228 i HRN EN 590 posljednja izdanja specifikacija, gorivo mora vizualnim pregledom biti bez izdvojene vode i sedimenata i u skladu s Uredbom o kvaliteti tekućih naftnih (Narodne novine, broj 131/21) i Eurodizel mora zadovoljavati graničnu vrijednost točke filtrabilnosti od najviše -15 °C.

4. OTPREMA

- 4.1. Ponuditelj je dužan najaviti otpremu Eurosupera autocisternama najmanje 3 (tri) dana prije planirane otpreme,
- 4.2. Redoslijed punjenja autocisterne odredit će se prema vremenu dolaska.

- 4.3. Najmanje 4 (četiri) kalendarska dana prije procijenjene isporuke Eurodizela, Ponuditelj će obavijestiti Agenciju pisanim putem o plovilu određenom za izvršenje takve isporuke i predloženom vremenu isporuke. Najkasnije u roku od 24 (dvadeset četiri) sata nakon primitka takve obavijesti, Agencija će:
- a) potvrditi pisanom obavijesti vrijeme isporuke koje je predložio Ponuditelj i dostaviti Ponuditelju pisanu dokumentaciju i upute za razduženje u vezi s terminalom isporuke na koji se Eurodizel ili Eurosuper mora isporučiti,
  - b) Pisanom obavijesti odbiti vrijeme isporuke koje je predložio Ponuditelj i predložiti rokove isporuke, uključujući upute u vezi terminala isporuke na koje bi Eurodizel ili Eurosuper trebao biti isporučen, za rokove isporuke koje je predložila Agencija. U tom slučaju Ponuditelj će Agenciji pisanim putem potvrditi novo vrijeme isporuke (na prijedlog Agencije) što je prije moguće, najkasnije u roku od 24 sata počevši od primitka obavijesti Agencije.
- 4.4. Sva unajmljena plovila nominirana za prijevoz robe moraju imati dvostruku oplatu.
- 4.5. Sva plovila moraju biti upoznata s propisima luke Omišalj i tehničkim zahtjevima JANAF-a.
- 4.6. Vrijeme čekanja je 42 sata SHINC plus 6 sati od zaprimljene Obavijesti o spremnosti (NOR) ili plovilo prihvaćeno na vez, što god nastupi prije. Brod se mora iskrcati u jednom danu. Razdoblje pražnjenja derivata prestaje nakon odspajanja crijeva za pražnjenje odmah nakon završetka pražnjenja broda. Međutim, ako isporuka dokumenata povezanih s teretom potrebnih za odobrenje/isplovljavanje plovila kasni više od 3 sata od odspajanja crijeva, vrijeme će ponovno početi po isteku tog dopuštenja i nastaviti teći dok se takva dokumentacija ne dostavi na plovilo. Bilo koje izgubljeno vrijeme u lukama iskrcaja, bilo kada/kako god izgubljeno, koje se izravno/neizravno pripisuje vremenskim uvjetima i/ili „stanju mora“ računat će se kao *laytime* ili kao ležarina ako je na ležarini.
- 4.7. Pri iskrcaju sve lučke pristojbe plaća Ponuditelj.

5. VLASNIŠTVO I RIZIK

- 5.1 Prijenos rizika i prava vlasništva Eurosupera u skladu je s INCOTERMS 2010, posljednje revidirano izdanje za FCA isporuku.
- 5.2 Prijenos rizika i prava vlasništva Eurodizela u skladu je s INCOTERMS 2010, posljednje revidirano izdanje za DAT isporuku.

6. INSPEKCIJA

- 6.1 Agencija će prilikom otpreme Eurosupera i dopreme Eurodizela imenovati Adriainspect d.o.o. kao neovisno inspekcijsko tijelo A vrste te će snositi inspekcijske troškove.
- 6.2 Ponuditelj je ovlašten imenovati drugo neovisno inspekcijsko tijelo A vrste prema zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17020, te će snositi njegove inspekcijske troškove.

7. VIŠA SILA

- 7.1 Niti Agencija niti Ponuditelj neće se smatrati odgovornima za štetu ili bilo koje drugo neispunjenje ili zakašnjenje u ispunjenju bilo koje od ovdje navedenih obveza osim obveze plaćanja cijene, ukoliko je takvo neispunjenje ili zakašnjenje uzrokovano višom silom, ili je događaj, nastanak ili okolnosti za koje se razumno može smatrati da su izvan kontrole te Ugovorne strane, uključujući i bez općih gore navedenih pretpostavki, neispunjenje ili zakašnjenje uzrokovano ili nastalo kao rezultat više sile, požara, poplava, ratova (bilo objavljenih

ili neobjavljenih), pobuna, uništenja robe iz članka 1. ovog Ugovora, zakašnjenja prijevoznika uzrokovanih kvarovima ili negativnim vremenskim prilikama, opasnostima na moru, embargima, nesrećama, restrikcijama uvedenim od strane bilo kojih vlasti (uključujući izdavanje, prioritete, rekviriranje, kvote i kontrolu cijena).

Vrijeme u kojem je Agencija dužna isporučiti, a Ponuditelj primiti ovdje navedenu isporuku bit će produženo za onaj vremenski period za koji isporuka kasni iz bilo kojeg od gore navedenih uzroka. Ukoliko bilo koja od ovdje navedenih isporuka kasni ili je spriječena za više od 30 (trideset) dana, bilo koja Ugovorna strana ima pravo raskinuti ovaj Ugovor pisanom obavijesti upućenoj drugoj Ugovornoj strani.

8. UGOVORNA KAZNA

8.1. Ponuditelj se obvezuje platiti Agenciji, ugovornu kaznu u iznosu od EUR 500 (slovima: petstotinaeura) po danu za svaki dan ukoliko:

- a) nakon proteka roka iz članka 1.2.,. ovoga Ugovora, preuzeo cjelokupnu ugovorenu količinu naftnog derivata iz članka 1. ovoga Ugovora, osim u slučaju više sile kako je to propisano u članku 7. ovog Ugovora.
- b) nakon proteka roka iz članka 1.4. ovoga Ugovora isporučio cjelokupnu ugovorenu količinu naftnog derivata iz članka 1. ovoga Ugovora do maksimalno 30 dana računajući od 30. srpnja 2024. godine, osim u slučaju više sile kako je to propisano u članku 7. ovog Ugovora.

8.2. Ukoliko Ponuditelj ne ispuni svoju obvezu sukladno članku 1. ovog Ugovora ne isporuči cjelokupnu ugovorenu količinu naftnog derivata iz članka 1. ovoga Ugovora ni nakon proteka roka od maksimalno 30 dana računajući od 30. srpnja 2024. godine Agencija ima pravo tražiti ili ispunjenje Ugovora ili isplatu ugovorne kazne na ime neispunjenja obveze isporuke u iznosu jednakom 500.000,00 eura.

Radi izbjegavanja svake sumnje ugovorna kazna za slučaj neispunjenja sukladno članku 8.2. dužnik nema pravo isplatiti ugovornu kaznu i odustati od Ugovora.

8.3. U slučaju nepodmirenja ugovorne kazne Agencija može propisanu kaznu iz ovog članka 8.1. naplatiti podnošenjem na naplatu Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora.

9. ANTI-KORUPCIJSKA ODREDBA

9.1 Agencija i Ponuditelj suglasni su te se ujedno jedan prema drugome obvezuju, da će vezano uz ovaj Ugovor svaki od njih postupati u skladu sa svim primjenjivim zakonima, propisima, regulativama, odlukama i/ili nalogima javnih službenih vlasti u Republici Hrvatskoj koji se odnose na borbu protiv korupcije i pranje novca.

9.2 Agencija i Ponuditelj jamče jedan drugome i uzajamno se obvezuju da niti neposredno niti posredno neće plaćati, nuditi, davati ili obećati plaćanje ili ovlaštenje za plaćanje bilo kakvog novca ili drugih vrijednih predmeta:

(a) državnim službenicima ili službenicima ili zaposlenicima vlade ili bilo kojeg odjela, agencije ili drugih državnih institucija;

(b) službeniku ili zaposleniku javne međunarodne organizacije;

(c) bilo kojoj osobi koja djeluje u javnom svojstvu u ime ili za račun bilo koje vlade ili ustrojbene jedinice, agencije ili drugih državnih institucija ili bilo koje javne međunarodne organizacije;

(d) bilo kojoj političkoj stranci ili njihovom zaposleniku ili bilo kojem kandidatu za političku dužnost;

(e) bilo kojoj osobi, pojedincu ili subjektu po preporuci, na zahtjev ili prema uputi ili u korist bilo koje od gore navedenih osoba ili subjekata.

- 9.3 Ponuditelj posebice jamči Agenciji da nije izvršio nikakvo plaćanje, niti daje dao bilo kakvu vrijednost bilo kojem državnom službeniku, vladinom službeniku ili zaposleniku zemlje porijekla predmeta prodaje, ili bilo kojoj agenciji, odjelu ili drugom državnom tijelu, a vezano uz robe iz članka 1. koje su predmetom ovog Ugovora, a kojem bi plaćanje ili dar bili u suprotnosti ili bi bili protivni bilo kojem od gore navedenih propisa.

10. MJERODAVNO PRAVO I NADLEŽNOST

- 10.1 Ugovorne strane suglasne su da će sve nesuglasice u mišljenjima, nesporazume ili sporove proizašle iz ili vezano uz ovaj Ugovor rješavati mirnim putem ili uz uzajamnu suglasnost. Ukoliko Ugovorne strane ne postupe na taj način, svaka Ugovorna strana neopozivo je suglasna da Trgovački sud u Zagrebu ima nadležnost saslušati i odlučiti o bilo kojoj tužbi, radnji ili postupku, kao i riješiti bilo koji spor, pitanje ili nesuglasicu koja može proizaći između Ugovornih strana vezano uz ovaj Ugovor te u te svrhe neopozivo ugovaraju nadležnost Trgovačkog suda u Zagrebu.
- 10.2 Kao mjerodavno pravo na ovaj Ugovor primjenjivat će se hrvatsko pravo u skladu s kojim je Ugovor i sastavljen u svim svojim dijelovima.

11. OSTALE ODREDBE

- 11.1 Ugovorne strane suglasno utvrđuju da je Agenciji za preuzimanje obveza iz ovog Ugovora potrebna suglasnost Upravnog vijeća. Iz tog razloga, Ugovorne strane suglasne su da, bez obzira na dan sklapanja Ugovora, pravna i obveze za Agenciju temeljem ovog Ugovora mogu proizaći i stupiti na snagu tek od dana ishoda suglasnosti Upravnog vijeća Agenciji na sklapanje ovog Ugovora.
- 11.2 Niti jedna od Ugovornih strana nema pravo ustupiti svoja prava i obveze temeljem ovoga Ugovora bilo kojoj trećoj strani, a bez pisane suglasnosti druge Ugovorne strane.
- 11.3 Sve izmjene i dodaci ovome Ugovoru važeći su jedino ukoliko su sastavljeni u pisanom obliku i potpisani od obje Ugovorne strane.
- 11.4 Nakon potpisa ovoga Ugovora svi raniji pregovori i korespondencija između Ugovornih strana, a vezana uz ovaj Ugovor postaje nevažeća.
- 11.5 INCOTERMS 2010 primjenjivat će se na ovaj Ugovor u dijelovima u kojima nije u suprotnosti s ovim Ugovorom.
- 11.6 Ovaj Ugovor sastavljen je na hrvatskom jeziku. Sva korespondencija i dokumentacija pripadajuća Ugovoru, a koju će izmjenjivati Ugovorne strane, bit će na hrvatskom jeziku.

Ponuditelj

Agencija

	Agencija za ugljikovodike	Evidencijski
	Miramarska cesta 24, 10000 Zagreb Dokumentacija o Postupku razmjene	broj: SZ 01/24

DIO VI

OBRAZAC PISMA NAMJERE POSLOVNE BANKE

(Memorandum Banke)

Na temelju uvjeta navedenih u Natječajnoj dokumentaciji u Postupku razmjene, odnosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizela BS br. SZ 01/24 za potrebe AGENCIJE ZA UGLJIKOVODIKE (AZU), _____ [naziv i adresa Banke] izdaje sljedeće

PISMO NAMJERE

Mi, _____ [naziv Banke izdavatelja] ovime potvrđujemo našu spremnost izdati, u korist našeg klijenta _____ [naziv ponuditelja], a ukoliko isti bude odabran kao najpovoljniji ponuditelj u Postupku razmjene, odnosno prodaje Eurosupera i kupnje Eurodizela BS br. SZ 01/24 Agencije za ugljikovodike garanciju za dobro izvršenje posla u iznosu od 11.200.000,00 EUR koja će važiti do 03. rujna 2024. godine.

Datum i mjesto izdavanja

_____

Ovlašteni potpisnik Banke

Pečat (ako se primjenjuje)